

AEX	AMX	DOW JONES	S&P 500	NIKKEI	EURO	EURIBOR (3 mnd)	OLIE (Brent, vat)	RENTE (10 Jaar)	GOUD (troy)
705,88 +1,37%	1.047,26 +0,97%	33.301,93 +0,19%	4.183,96 +0,21%	26.847,90 +1,75%	1,0548 \$ -0,07%	-0,4450 -3,49%	105,14 \$ -0,01%	1,0750	1.883,17 \$ -0,17%
10:09 t.o.v. slotkoers	10:09 t.o.v. slotkoers				10:09 t.o.v. slotkoers		10:09 t.o.v. slotkoers		

met het project Fishing for Litter streeft naar een schonere zee. Via dat project verzamelen vissers zwerfafval dat in hun netten belandt. Het afval wordt meegenomen naar land, waar het wordt afgevoerd en verwerkt. beeld KIMO

Doorstroming op woningmarkt komt maar niet op gang

Meer ouderen met koophuis, maar ze verkopen weinig

● Redactie economie

Ouderen bezitten in Nederland een steeds groter deel van de woningvoorraad, maar ze verkopen hun huis relatief maar weinig.

De laatste jaren verkopen 65-plussers wel meer huizen, maar verhoudingsgewijs staan de cijfers in schril contrast met de hoeveelheid huizen die deze groep senioren bezitten.

Een en ander staat in een studie van het Kadaster, dat woensdag werd gepubliceerd. Begin dit jaar was 32 procent van alle koopwoningen in het land in handen van 65-plussers. Maar ze waren vorig jaar maar goed voor 20 procent van de woningverkopen.

Als er alleen naar de groep van 75 jaar en ouder wordt gekeken, gaat het om respectievelijk 15 en 10 procent. Dat betekent dat er redelijk veel senioren zijn die op hoge leeftijd in hun koophuis

beeld ANP, Ramon van Flymen

blijven wonen en niet verhuizen naar bijvoorbeeld een gehuurde seniorenwoning.

Het gebrek aan doorstroming bij ouderen is de laatste tijd meerdere malen aangevoerd als een van de oorzaken van de problemen op de woningmarkt, waar de huizen-

prijzen in rap tempo oplopen en het woningaanbod behoorlijk is geslonken.

Doordat een groot deel van de ouderen niet verhuist, komen hun wat grotere huizen niet in de verkoop. Dit heeft directe gevolgen voor jongere huizenzoekers: zij worden zo gedwongen om kleiner te blijven wonen dan ze eigenlijk zouden willen.

Gemeenten

Het Kadaster merkt op dat een groot aantal gemeenten werkt aan beleid om senioren te verleiden om te verhuizen naar kleinere woningen, waaronder appartementen. Tot nu lijkt dit echter weinig resultaat op te leveren, terwijl er door de vergrijzing wel steeds meer 65-plussers met een koophuis bijkomen.

Een deskundige van ABN AMRO stelde eerder dit jaar dat veel ouderen nu wel willen verhuizen naar een seniorenwoning, maar dat toch niet doen omdat er geen passend en betaalbaar aanbod is. Volgens de bank heeft Nederland de komende jaren daarom minimaal 400.000 tot 500.000 nieuwe seniorenwoningen nodig.

Nederland heeft de komende jaren minstens 400.000 seniorenwoningen nodig, stelt ABN AMRO

KWESTIE

Ik overweeg om zonnepanelen aan te schaffen, maar zijn die wel zo duurzaam zoals vaak wordt beweerd? En wat gebeurt er eigenlijk mee als ze worden afgedankt?

Zijn zonnepanelen wel zo duurzaam zoals vaak wordt beweerd?

● Jan Zijderveld

Bij duurzaamheid spelen een aantal factoren een rol. Denk aan de benodigde grondstoffen, het productieproces, het transport en de mogelijkheid om de in de zonnepanelen verwerkte materialen later opnieuw te gebruiken.

Het maken van zonnepanelen is een heel proces. Het begint met kwartszand, dat onder hoge temperatuur wordt gezuiverd. Van dat zand worden dunne plakjes gemaakt: wafers. Die worden met chemicaliën behandeld en vormen uiteindelijk de zonnecellen, die de stroom opwekken. Deze zonnecellen worden op glasplaten gelijmd, met elkaar verbonden en vaak in een aluminium frame geplaatst.

De meeste zonnepanelen komen uit Azië. Het is niet altijd mogelijk om inzicht te krijgen in de arbeidsomstandigheden tijdens de productie. Daarbij komt dat veel fabrieken vaak nog werken met fossiele energie uit kolencentrales. Dat brengt vervuiling met zich

mee, net als bij het transport over grote afstand.

Met een grote productiecapaciteit en lage loonkosten hebben de Aziatische producenten veel Europese fabrikanten uit de markt gedrukt. Maar die situatie verandert. Tegenwoordig worden in Europa naast conventionele en verantwoord geproduceerde zonnepanelen ook zogeheten PVT-panelen gemaakt. Die produceren niet alleen elektriciteit, maar verwarmen tegelijk water. Zo wordt de totale energie-opbrengst per paneel hoger. Een warmtepomp die met PVT-panelen wordt gecombineerd, heeft geen buitenunit met ventilator nodig en veroorzaakt dus ook geen geluidsoverlast.

Onderzoek moet ertoe leiden dat zo veel mogelijk materiaal kan worden hergebruikt

De meeste zonnepanelen gaan meer dan 25 jaar mee. De energie die in die tijd wordt opgewekt, is een veelvoud van de energie die nodig is voor de productie en het transport. Die totale hoeveelheid energie is bij een gunstige ligging al na twee jaar terugverdiend.

Daarbij telt ook de economische terugverdientijd mee. Bij optimale ligging van de panelen is de investering dankzij de salderingsregeling binnen pakweg vijf tot zeven jaar terug te verdienen. De salderingsregeling houdt in dat stroom die u aan het elektriciteitsnet teruglevert, voor dezelfde prijs wordt verrekend met stroom die u betreft van het net op momenten dat uw panelen te weinig opwekken.

Deze regeling wordt vanaf 2023 geleidelijk afgebouwd. Daar staat tegenover dat de stroomprijs de laatste tijd flink gestegen is. Het kan zomaar zijn dat de terugverdientijd nauwelijks verandert of zelfs korter wordt. Kortom, zonnepanelen zijn duurzaam, mits ze verantwoord worden geproduceerd en gerecycled kunnen worden.

In Europees verband wordt veel geld gestoken in onderzoek om zoveel mogelijk materiaal van afgedankte panelen te hergebruiken. Daarbij zijn de in Europa geproduceerde nieuwe generatie zonnepanelen veelal ontworpen met het oog op hergebruik van toegepaste onderdelen. Door deze te gebruiken komt het met de duurzaamheid wel goed.

De auteur is energieadviseur

Zonnepanelen gaan meestal langer dan 25 jaar mee. beeld ANP, Jeffrey Groeneweg

Heeft u een kwestie voor onze specialisten? Mail naar kwestie@rd.nl. De redactie maakt een selectie. rd.nl/kwestie